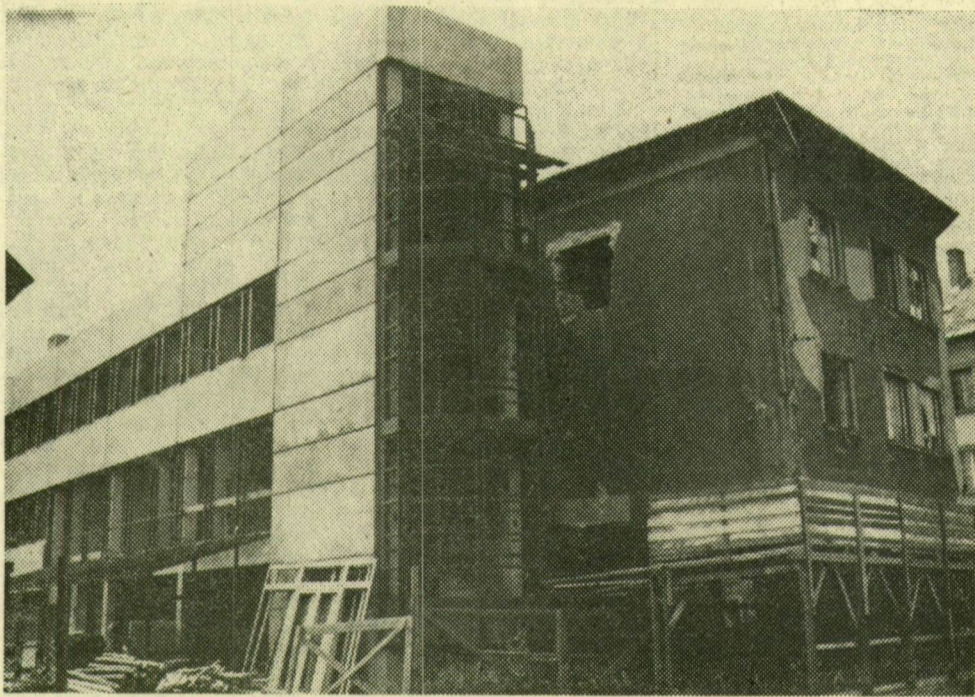

Tető alatt a szegedi tévéstudió

Féldőben az építkezés

Féldőben a tévéstudió építkezése, az Úttörő tér felőli külső homlokzat látható a képen

A szegedi Úttörő téren sétálók rácsodálkozhatnak a furcsa épületegyüttesre. Ugyanis a régi úttörőházat két oldalról egy új épületszárny övezi. Persze a kép csalókat, még elég sok munka van hátra, és jövő év végén készül el a tévé szegedi stúdiója. Kívülről nem sok látszik abból a komoly szellemi erőfeszítésből, amelynek majdani eredménye az új intézmény. Pedig elég sok nekirugaszkodás volt, mindaddig, amíg az első kapavágás megkezdődött — 1980 őszén — és a stúdió most látható állapotba került.

A hetvenes évek elején készült az első tanulmánytervek, amelyek 2—300 millió forintot kalkuláltak a kivitelezés költségeire. Végül a DELTERV kollektívája olyan megoldást talált, ami minden valószínűség szerint 50 millió forintba belefér.

A felelős tervező Rantal János így nyilatkozott az út-

keresésről. A szerényebb anyagi lehetőségek miatt egy olcsóbb tervet kellett készíteni. Mivel a szegedi az első vidéki tévéstudió építkezés, ezért tanulmányozni csak külföldi példákat tudunk. Ausztriában már több mint féltucat tévéstudió megépült, amelyek azért is adnak jó ötleteket, mert a szomszédos ország hasonló nagyságú, mint hazánk és a vidéki tévéstudióknak is hasonló a szerepük, mint nálunk. A legfontosabb elv a tervezésnél az volt, hogy az épületegyüttes majdan továbbfejleszhető, bővíthető legyen. Erre valószínűleg csak az ezredfordulón kerül sor, mind ezért tehát a rugalmasság jegyében készült a szegedi terv, fiaink vagy akár unokáink úgy bővíthetik majd ezt az épületegyüttest, ahogy pénzüik és technikai lehetőségeik engedik. A mi szereplésünkkel nem fejeződött be a tervezés.

De forduljunk vissza a mába, az építész megjegyzését azzal toldhatjuk meg, hogy a bonyolult műszaki, technikai funkciókkal megoldott intézmény teljesen szegedi „szellemi termék”. A DELTERV épületfizikai csoportja már régóta bedolgozta magát a különleges hangtechnikával rendelkező házak tervezésébe. A tévé szakembereivel együtt méretezték a szerkezeteket és tereket. Hiszen olyan stúdiót kell építeni, ami minden szempontból megfelel az akusztikai követelményeknek, nincs visszhangja, az utca zaját kiszűri, s nincs hangvisszaverődés sem, tehát a külvilágot teljesen védett, elzárt. Speciális igény a felsoroltakon kívül a különleges világítás is, amelynek jó feltételeit szintén garantálni kellett a tervezőnek.

Az UNIVÁZ-elemekből készült új szárny szerelvényeivel elkészültek, a tetőt fedik, s áll az új épület a régi úttörőház tőszomszédságában. Az utóbbiban alakítják ki a rezgésmentes külső falaktól elválasztott stúdiót, ami „ház a házban” elv szerint készül, és az új intézmény lelke lesz. Képzeltetel körzetét folytatva; a földszinten található majd a műszaki kiszolgáló helyiségek, étterem, büfé. Az első emeleten helyezik el az öltözőket, az adminisztráció részére különböző kiszolgáló helyiségeket. A második emeleten építik a szerkesztőség szobáit, a gépházat, a kazánházat, hőközpontot.

Az építkezés látványos része után — a generálkivitelező, a DÉLEP mellett több speciális profilú vállalat is részt vesz a munkában, — újabb fejezet kezdődik a stúdió kialakításában, amely sokkal munkáigényesebb, bonyolultabb, mint az eddigi.

H. M.

BNV—BNV

Közönségnap

A szombatj nyári melegben már a reggeli órákban a fővárosiak ezrei indultak útnak a kőbányai vásárvárosba, hogy időben érkezzenek az őszi BNV 10 órás nyitására. Tucatjával érkeztek vidékről is a különautobuszok, személykocsik, így hamarosan megteltek a vásárváros környéki parkolók.

A kilencedik alkalommal megrendezett őszi Budapesti Nemzetközi Vásár nem okozott csalódást azoknak, akik szabad szombatjukat a hazai és külföldi fogyasztási cikk újdonságok megtekintésére szánták. A látóvilágban gazdag pavilonokban egy-egy különösen szép kiállítás előtt szinte lépni nem lehetett a tömegben, és a leggyakrabban elhangzó kérdés ez volt: hol és mikor lehet kapni a kiállított árukat? A hazai gyártók a legtöbb esetben kedvező válaszokat adtak, a BNV-n bemutatott termékek jórészt vagy már gyártják, vagy még az idén, illetve a jövő évben elkezdik előállításukat. Több újdonságot már a főváros üzleteiben, illetve a vásáron is árúsítanak. Ezt a lehetőséget hagyják kihasználatlanul az első közönségnap látogatói.

Bár a vásár egész nap a közönség számára volt nyitva, a kiállítók tárgyalóiban élénk volt az üzleti élet. Saját tájékoztatót tartott az Elzett Művek. A vállalat vezetői elmondták, hogy BNV nagydíjas termékük a mág-

neses épületzár máris nagy érdeklődést keltett itthon és külföldön. NSZK-beli és francia partnereik jelezték, hogy a vásár idején eljönnek Budapestre, mert tárgyalni kívánnak a záruk vásárlásáról. Török üzletemberek már korábban kilátásba helyeztek rendeléseket. Beszámoltak arról is, hogy kidolgozták az autók teljes biztonságát garantáló mágneses zárbetéteket, amelyek első jelentős vevője valószínűleg a Szovjetunió lesz.

Az Elzett budapesti, miskolci, szegedi és győri mintaboltjaiban, valamint több fővárosi szaküzletben már kaphatók a mágneses záruk, az Elzett egyébként októberben és novemberben ország-szerte mozgóképi kiállítás ismerteti termékeinek választékát.

A Hungarotex Textilkülsőkereskedelmi Vállalat 35 partnercégének, mintegy 80 képviselőjét várja az őszi BNV-re. Szombaton egyik legnagyobb, régi NSZK-beli partnerükkel tárgyalnak, elsősorban az NSZK exportra gyártó vállalatok termékeinek és körének bővítéséről.

Az idén a Hungarotex 6 millió márká értékben szállít a cég számára női konfekciórúhákat, blúzokat és férfiingeket.

Ma, vasárnap ismét közönségnap lesz a vásáron, amely 10 órától este 7-ig várja a látogatókat.

Az Emexport Vállalat Pragában néhány hét múlva adja át a magyar építők újabb alkotását, egy diák-szállót, amelynek mintegy 1500 lakója lesz. Ez az építési megbízás tulajdonképpen annak a munkának elismerése amellyel a magyar építők korábban Pozsonyban és Brnóban építették korszerű szállodákat, diákkolégiumokat.

Most újabb megbízást kapott a vállalat a szovjet partnerektől is. A Technosztoexport Külkereskedelmi Egyesülettel kötött szerződés szerint Ungváron a magyar kivitelezésben ko-

Sziszüphosz a katedrán

Szakmai tanácskozáson, a magyar közoktatás helyzetéről szólóan, az MSZMP KB osztályvezetője mondta: „a pedagógusok dolgát pedig meg kell végre oldani”. Noha a kijelentés bizonyos szövegekben (egzisztenciális gondok, bér- és lakáshelyzet kapcsán) hangzott el az adott jelenség millióság-bogával együtt, van annyira lényeges, hogy — a közoktatás mai helyzetét szemlélve — igenis a pedagógust lássuk a közép-pontban Egyedülálló fontosságú társadalmi tényezőként.

1.

A szakmai tanácskozások nemcsak a fentiekhez hasonló, továbbgondolásra ugyanakkor érdemes kijelentésekre adnak alkalmat: szabad asszociációkra is. Miközben az ember már jó másfél órája ül a Traubiszoda-üvegek és a kávé mellett, jegyzetoldalakat tucatjait írva tele, átvillannak rajta olyan, régen olvasott, hatóságban viszont örök élmények bizonyos részletei, amelyek mindig képesek illusztrálni múltó idő és pillanatnyi aktualitás között valami eleméntárisan mély emócióját.

A pedagógusok dolgáról hallva Albert Camus észszéje, a Sziszüphosz mítosz jutott így eszembe. Az ókori hős legendája, akit az istenek arra ítélték, hogy görgesse föl egymás után a köveket a hegyre, ahonnan azok persze rendre legurulnak. Camus azt írja, hogy két nekirugaszkodás között, a hegyről már legörgött kö után, az újabbért lefelé induló Sziszüphosz az igazán érdekes és izgalmas. Ha úgy tetszik az ember, aki eleve reménytelen küzdelemben, hőroszi erőfeszítéssel újra nekivág a lehetetlennek: nátha mégsem reménytelen. „Nincs sors, amin a megvetés felül ne tudna emelkedni.”

2.

Ezt a fajta hősies alapállást — midőn ráadásul még megvetéssel sem lehet a sorson felülemelkedni, azzal végképp nem — természetesen a hétköznapiok realitásaiba kell helyezni. Sziszüphosz fehér köpenyben, hosszú-hosszú, asztalokkal, székekkel és szakkönyvtárakkal telezsúfolt szobából jön elő hóna alatt napló, tankönyv, tanterv, tanmenet, jegyzet és néhány szemléltetőeszköz. Sietősen, a szerénység és a határozottság valamiféle sajátos keverékének attitűdjével halad végig a zsvajtól szinte örvénylő folyosón, a csengőszó után pedig — a vélt vagy valószínű katedrára áll. Teszi pedig mindezt egy oktatási rendszerben, melyről sok mindent lehet mondani — csak azt nem, hogy statikus.

Es persze ezzel kapcsolatban tud sok mindent. Tudja, hogy az immáron egy évtizede született, csak

„hetvenkettesnek” nevezett oktatáspolitikai párthatározat végrehajtása során két új, nem várt mozzanat jelentkezett. A megváltozott gazdasági helyzet, és a rohamosan növekvő gyermeklétszám. S mindkettő jelentősen befolyásolja a mai oktatónévelő munkát. Tudja, hogy az urbanizáció és a tartalmi korszerűsítés kölcsönhatásban van, hogy esetenként a kapkodás, a szervezetalenség, a végig nem gondolt „konceptiók” sora mennyit nehezít a dolgokon. Tisztában van azzal, hogy az év eleji, notórikus tankönyvmizériát valahol valakik még mindig nem veszik elég komolyan, tekintve, hogy képtelenek elejét venni az ellátási zavaroknak, sőt — amj még riasztóbb — jó néhány könyv immáron valóban koncepcionális bajainak sem, a háziyúktól az alsó tagozatos matematikaoktatás halmazelméletéig. Tudja, hogy kevés a jó tankönyvíró, következképpen baj van a szelekcióval. Talán még arról is van némi fogalma, amit a Központi Bizottság osztályvezetője e sorok írójának jelenlétében példaként idézett: az 1921—22-es gimnáziumi reform kidolgozó között például olyan elsőrangú szaktekintélyek voltak, mint irodalom-ból Négyessy László (Juhász Gyuláék és Babitsék stílusztikatanára), földrajzból Teleki Pál vagy rajzból Korniss Gyula, a festő-államtitkár. És tán még arról is tudomása van Sziszüphoszhoz, hogy ma Magyarországon az oktatásunk korszerűsítése címén lehetnek az iskolákban szupermodern eszközök, hajítófát sem érnek, ha a gyerekek az elemi alapműveléseket és szabályokat nem, vagy alig sajátítják el.

3.

Azután, már fönn a katedrán. Sziszüphosz látja az anyanyelvi oktatás olykor szinte hihetetlen hiányosságait. A helyesen írni minimálisan sem tudó nyolcadikosokat. Az alanyt és állítmányt felismerni képtelen felső tagozatosokat. A történelem mélyebb megértésére, sőt alapvető tények ismeretére képtelen gimnazistákat. A népnők történelmi művészeté, sorskérdései iránt megdöbbentően tájé-

kozatlan középiskolásokat. A sajnálatosan kevés idegen nyelven ért-beszéző fiatalat. És mindezenközben jól tudja, hogy akár a legkirívóbb esetekben sem egyszerű retorziókat alkalmaznia, miként a kívülálló hinné: sok rossz jegy, bukjon meg „hulljor a férgese” — a nemes minőségi elv jegyében. Ne bukjon meg, ne hulljon — hiszen statisztika is van a világon. Megremé is, ugyebár. Tudja, hogy ez az út hosszabb távon járhatatlan, hogy igenis segíteni kell a Sziszüphoszoknak, hogy büntetési joguk, az eredménytelenség láttán, a minőség követelményeinek megfelelően érvényesülhessen. Igen ám, de tudja azt is, hogy van igazgató, és van szakfelügyelő, van művelődési osztály, és vannak — fitoman fogalmazva — „eltérő érdekszférák”. Közben — valahol legbelül — sejt, sőt érzi a pofonegyszerű igazságot: nem az a jó igazgató, akinek iskolájában „jobb” (értsd: bombasztikusabb, sematikusabb, közhelyesebb) április 4-i vagy másmilyen ünnepséget tartanak, megfelelően adagolt protokollal — hanem ahonnan minél több színvonalasan felkészített, egy ország, egy társadalom felneveléséért tenni kész tanuló kerül ki.

Igen, Sziszüphosz mindezt tudja. Látja, érzi és érzi is. Mondani azonban ritkán mondja. Miként azt sem, ami olykor szintén észbe jut, hogy semmire sem való, igen szerény szellemi képességű és felelőtlen, az egyetemre-főiskolára ki tudja hogyan bejutott egykori évfolyamtársa is hozzá hasonló katedrán áll — fiatalokkal szemközt. Sziszüphosz pedig, miután mindezt átvillan rajta, legföljebb sóhajt egyet. És dolgozik tovább.

Nem tehetek róla: ha közoktatásunk mai helyzetéről szakmai tanácskozáson vagy akárhol hallok — mindig ő, Sziszüphosz jut eszembe, Így és ennyire. Amint éppen lefelé indul a hegyről, a következő szikláért. Az idők végezetéig; hátha mégis fenn marad.

Domonkos László

Alacsony a Tisza vizállása

A Tisza vízgyűjtő területén több mint három hete nem hullott csapadék, ezért alacsony a folyó szintje még magyarországi alsó szakaszán is. Szombaton, tegnap a szegedi hídnál levő mérce 109 centimétert jelzett. Olyan mélyen visszahúzódott medrébe a Tisza, hogy a szegedi oldalon széles sávban kilátásnak a vízből a part menti mederszakaszt védő hatalmas terméskövek. Ez persze öröm a horgászoknak, akik a hét végén valószínűleg megszállták a kőszigeteket, ezekről ugyanis könnyen a folyó közepére tudják bevetni a csalival tűzdelt horgokat.

A kis vizállásnál lelassul a Tisza, ilyenkor alig másfél kilométeres sebességgel halad a sodrásvonalban, a part mentén pedig még lassabban „ballag”. Az újszegedi partfürdőn és a közeli szabadstrandon szombaton még több százan fürödtek az egyáltalán nem hideg, szeptember második felében szokatlanul kellemes, 23 fokos folyóvízben.

Magyar vezetőségi tag a Nemzetközi Zenei Tanácsban

A magyar zenekultúra újabb nemzetközi elismerése: a Nemzetközi Zenei Tanács európai regionális csoportjának a közelmúltban Dániában megtartott közgyűlésén a vezetőség tagjává választották Breuer Jánost, a Magyar Zeneművészek Szövetsége zenedudományi és

kritikai szakosztályának vezetőjét.

Az UNESCO Nemzetközi Zenei Tanácsának 1974-ben alakult európai regionalis csoportjához 1976-ban csatlakoztak a szocialista országok. A magyar zenekultúra a tanácsban igen nagy tekintélyt szerzett.

Magyar építők Ungváron

Az Emexport Vállalat Pragában néhány hét múlva adja át a magyar építők újabb alkotását, egy diák-szállót, amelynek mintegy 1500 lakója lesz. Ez az építési megbízás tulajdonképpen annak a munkának elismerése amellyel a magyar építők korábban Pozsonyban és Brnóban építették korszerű szállodákat, diákkolégiumokat.

Most újabb megbízást kapott a vállalat a szovjet partnerektől is. A Technosztoexport Külkereskedelmi Egyesülettel kötött szerződés szerint Ungváron a magyar kivitelezésben ko-

rában átadott 330 szobás szálloda mellett egy paneles lakóházat építenek. A Kelt-magyarországi Tervező Vállalat dolgozza ki a terveket, amely szerint 9 emeletes 107 lakásos épületet emelnek, elsősorban a szálloda személyzetének részére. A kivitelezést még ebben a hónapban megkezdte a Szabolcs megyei Állami Építőipari Vállalat, s az építkezéshez Debrecenből szállítják a házigyári falelemeket. Ezúttal is gyors munkára készülnek fel, hogy 12—14 hónap alatt felépítsék az új lakóházat.